

Bornholms Regionskommune
Center for Ejendomme og Drift
v. Nis Jordt-Petersen

Bornholms Regionskommune
Center for Natur, Miljø og Fritid
Natur, Miljø og Fritid - Natur og miljø
nm@brk.dk
www.brk.dk
CVR: 26 69 63 48

16. april 2018

J. nr. 06.02.16P19-0001

Tilladelse til renovering af bro ved Hjørtevej, UF af Spager Å

Bornholms Regionskommune, Center for Natur, Miljø og Fritid giver hermed tilladelse til regulering af vandløb efter vandløbslovens¹ § 16 og 17 i forbindelse med renovering af bro nr. 3021, hvor Hjørtevej krydser Spager Å, beliggende på matr. nr. 7000 an samt matrikel 43 ad Østerlarsker.

Tilladelse gives på følgende vilkår:

- Projektet er udført som beskrevet i ansøgningen og tilladelsen
- Bornholms Regionskommune, Center for Ejendomme og Drift forestår alle udgifter i forbindelse med arbejdets udførelse. Efterfølgende vedligeholdelse af broen og vandløbsbund påhviler samme.

Sagsfremstilling

Broconsult A/S har på vegne af Bornholms Regionskommune, Center for Ejendomme og Drift, den 16. januar 2018, ansøgt om at renovere bro nr. 3021, Hjørtevej, som er en overføring af Spager Å.

Den eksisterende bro er en overføring af Hjørtevej over Spagerå. Broen er direkte funderet og har en længde på 3,0 m og en bredde på 10,0 m. Det eksisterende bygværk har en min. fribredde på 1,77 m vandslug og max. frihøjde på 1,75 m.

Broen er svært nedbrudt, følgende skader er registreret:

- Forvittringer af beton
- Svær tæring af armering i bærende overbygning
- Sætninger og underskylning af endevederlag
- Store åbninger mellem vederlag og fløjvægge
- Rækværk er påkørt og lever ikke op til gældende styrkekrav

Broen vurderes tjenlig til totaludskiftning.

Vi foreslår derfor, at broen udskiftes med en præfabrikeret betonelement-tunnel. Fribredden af broen bliver udvidet til 3,0 m, i stedet for de nuværende 1,77 m, for at overholde fremtidige krav i vandløbsregulativet. Frihøjden af betontunnelen bliver 2,0 m og længden på tunnelen bliver i alt ca. 15 m. Ved ind- og udløb udføres erosionssikring med store rundede marksten.

---

¹ Lovbekendtgørelse nr. 127 af 26/01/2017

Tunnelen udføres med 1,5 ‰ længdefald og med en indløbskote svarende til 20 cm lavere end åbunden opstrøms. Der foretages nivellement af åbunden mindst 20 m op- og nedstrøms for fastlæggelse af længdeprofilen. Sluttelig lægges der 20 cm. gydegrus i bunden af tunnelen, og ca. 7,5 m ud fra begge ender af tunnelen.

Der tages under byggeperioden fornødne forholdsregler mod spild af skadelige fysiske partikler og væsker i vandløbet, som kan drive med strømmen.

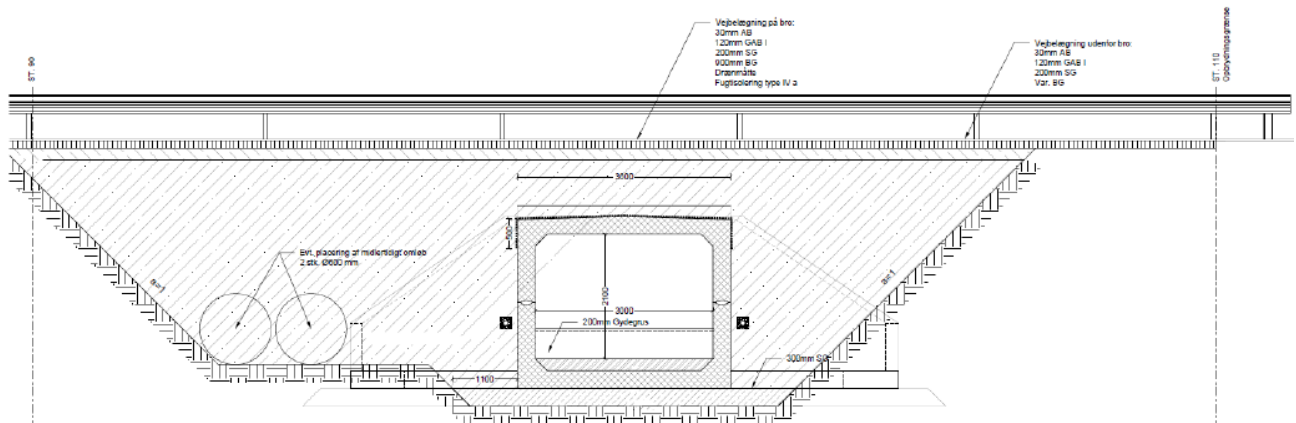
Arbejdet forventes udført i sommerperioden 2018. Hjortevej tillades totalafspærret i en periode på 8 uger. Tørholdelsen forventes udført i ca. 4 uger. Vandløbet tørholdes i en begrænset periode i sommerhalvåret, hvor der i forvejen er mindre vandføring. Der etableres lerdæmninger ved ind- og udløb under arbejdets udførelse. Gennemførelse af 2 stk. Ø6000 mm rør, vil sikre fortsat vandføring i vandløbet.

Figur 1. Bro nr. 3021.

Figur 2 Luftfoto. Med blå streg er vist det beskyttede vandløb.

Princip for udgravning og midlertidig gennemførelse af vandføring.

Figur 3. Tværsnit af projekt.

Ansøgningen omfatter således følgende:

- Tørholdelse af brostedet
- Udgravning og nedbrydning af eksisterende brokonstruktion
- Etablering af ny firkanttunnel med fast bund udført med 1,5 ‰ længdefald og indløbskote 20 cm lavere end åbunden opstrøms
- Etablering af 20 cm gydegrus i bunden af tunnelen og 7,5 m ud fra begge broender
- Etablering af skråningssikring med rundede marksten Ø300-600 mm ved begge broender
- Retablering af vejbelægning, rabatter og skråninger

Center for Natur, Miljø og Fritid vurderer, at den ansøgte broreovering medfører en fysisk ændring af vandløbet, og at det ansøgte derfor kræver tilladelse til regulering efter vandløbslovens §§ 16 og 17.

Natur- og miljømæssige interesser

Ifølge det kortmateriale som kommunen har tilgængeligt, berører projektet ingen fredninger eller byggelinjer.

Det er et mellemstort vandløb med en samlet ringe økologisk tilstand. Den økologiske tilstandsklasse for smådyr (DVFI) er moderat, mens tilstanden for fisk er høj. Vandløbet er målsat i Vandområdeplanerne (2015-2021) med god økologisk tilstand. DTU har ikke fundet ørred på de undersøgte stationer, hvilket tyder på, at der ikke længere er en bestand af ørred i åen. Dette kan forklares med, at havørred ikke har adgang til Spageråen pga. vandfaldet ved Stavehøl.

Projektet foregår ikke i et Natura 2000 område. Center for Natur, Miljø og Fritid er ikke bekendt med, at der er registreret Bilag IV-arter i vandløbet.

Kommunens bemærkninger

Det er Center for Natur, Miljø og Fritids vurdering, at der er tale om særlige omstændigheder, idet projektet omhandler reovering og sikring af en bro, som er en del af en offentlig vej.

Arbejdet med reovering af vandløbsbygværket består af udskiftning af broen med en præfabrikeret betonelement-tunnel med fast bund. Længden på tunnelen bliver i alt 15 m, dvs. 5 m længere end den eksisterende bro. En forlængelse af broen, med ca. 5 m med fast bund, er i udgangspunktet en forringelse i forhold til den naturlige vandløbsbund, idet det ikke giver samme muligheder for naturlig dynamik og variation i vandløbsbunden og dermed ikke samme udbud af potentielle leve- og opholdssteder. Imidlertid vil udlægning

af gydegrus i nogen grad opveje dette, idet det skaber skjulesteder for smådyr og bedre betingelser for ørreder.

Fribredden under broen vil samtidigt blive udvidet fra 1,7 m til 3,0 m. Det skønnes, at den øgede bredde på tunnelen vil bidrage til at reducere strømhastigheden, hvilket kan være en fordel for dyrene i vandløbet. Endvidere vil stensætningen ved ind- og udløb kunne skabe et mere varieret underlag, som kan bidrage til at øge iltningen af vandet.

Vandløbet tørholdes i en begrænset periode i sommerhalvåret, hvor der i forvejen er mindre vandføring, ved gennemførsel af rør, som vil sikre fortsat vandføring i vandløbet.

Vandløbet er registreret som beskyttet vandløb jf. § 3 i naturbeskyttelsesloven. Kommunen har givet dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 til brorenovering. Klagefristen er udløbet. Projektet er ikke blevet påklaget.

Området ligger ikke i Natura 2000-område, og der er ca. 1,7 km til nærmeste Natura 2000-område, som ikke på nogen måde påvirkes af projektet.

Center for Natur, Miljø og Fritid er ikke bekendt med, at der er registreret Bilag IV-arter i vandløbet. Idet projektet ikke vurderes, at påvirke vandløbet, udover helt lokalt, vurderes det ikke at medføre nogen væsentlig påvirkning af åens potentiale som levested for Bilag IV-arter.

På baggrund af ovenstående vurderer Center for Natur, Miljø og Fritid, at renoveringsprojektet og det nye anlæg, selv om det medfører en lokal påvirkning, ikke vil medføre nogen væsentlig påvirkning af vandløbets planter og dyr eller afgørende forandring af tilstanden i området. Det vurderes endvidere, at det nye anlæg ikke vil medføre nogen ændringer for vandløbets vandføringsevne.

På denne baggrund gives der hermed tilladelse i henhold til vandløbslovens §§ 16 og 17, der omhandler regulering af vandløb og anlæg af nye vandløb.

Klagevejledning

Bornholms Regionskommunes afgørelser efter vandløbslovens §§ 80-84, kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, bortset fra afgørelser om erstatning og andre økonomiske spørgsmål, der kan påklages til Taksationskommissionen for Bornholm (vejlovens § 123).

Afgørelser efter vandløbslovens § 54 a, er undergivet såkaldt begrænset prøvelse. Det betyder, at Miljø- og Fødevarerklagenævnet kun kan tage stilling til, om der foreligger et ulovligt forhold i vandløbslovens forstand.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet

Denne afgørelse kan med hensyn til de forhold, som er afgjort efter vandløbsloven med tilhørende bekendtgørelser, påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet i 4 uger.

En klage indgives ved digital selvbetjening i [Klageportalen](#). En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Det er muligt at blive fritaget for at bruge Klageportalen ved at sende en begrundet anmodning til Bornholms Regionskommune. Anmodningen videresendes herefter til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, som afgør, om den kan imødekommes.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevarerklagenævnets behandling af en klage, at den klageberettigede

indbetaler et gebyr på 900 kr. (private) og 1.800 kr. (virksomheder og organisationer) til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagegebyret reguleres hvert år efter satsen for det generelle pris- og lønindeks fastsat af Finansministeriet. Gebyret opkræves af Nævnenes Hus, og betalingen skal ske ved elektronisk overførsel eller ved giroindbetaling. Gebyret skal indbetales inden for en fastsat frist. Hvis gebyret ikke indbetales inden udløbet af fristen, afvises klagen.

Klagegebyret tilbagebetales, hvis:

- Klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves
- Klager får helt eller delvist medhold i klagen
- Klagen bliver afvist, fordi klagefristen er overskredet
- Klager ikke er klageberettiget
- Klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

En tilladelse må ikke benyttes, før klagefristen er udløbet. En rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Klageberettigede er:

- Den, afgørelsen er rettet til
- Enhver, der må antages at have en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald
- En berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- Lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- Landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- Landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser

Taksationskommissionen

Klage over erstatning og andre økonomiske spørgsmål indgives skriftligt til Bornholms Regionskommune, Center for Natur, Miljø og Fritid, Skovløkken 4, Tejn, 3770 Allinge eller på nm@brk.dk, som videresender den til Taksationskommissionen for Bornholm med den påklagede afgørelse og det materiale, der er indgået i sagens bedømmelse.

Kopi af brev sendt til:

Danmarks Naturfredningsforening
Danmarks Naturfredningsforening, Lokalkomité Bornholm
Dansk Ornitologisk Forening
Dansk Ornitologisk Forening, Lokalafdeling Bornholm
Danmarks Sportsfiskerforbund
Bornholms Sportsfiskerforening
Friluftsrådet Bornholm

Venlig hilsen

Tine Kent Egedal
Biolog